Parallelsessie Informatie en Ontmoeting 5 oktober 2023
Opvang asielzoekers
Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter:	de heer A. Boutachkourt
Griffie:	mevrouw E. van Bekhoven
Fracties:	Stadsbelang-Democraten Gorinchem-CDA-PvdA-VVD-D66-SP-ChristenUnie/SGP-Gorcum Actief
Portefeuillehouder:	mevrouw M. Molengraaf
Ambtelijk:	de heer F. Raoufi en de heer G. Biesheuvel
Gasten:	de heer A. Usman en de mevrouw B. Scheper, COA
Notulen:	notulistenbureau Leeuwenburgh-Vendrig

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom.

Opvang asielzoekers

De raad heeft het college gevraagd om voor eind 2024 een voorstel te doen voor een locatie voor de opvang van 150 asielzoekers. Het college heeft een principebesluit genomen om medewerking te verlenen aan een locatie op het bedrijventerrein Oost II aan de Buys Ballotstraat 9. De raad neemt het definitieve besluit hierover. Vanavond informeert de wethouder over die keuze, daarna wordt door mevrouw Schepper van het COA verteld over de procedure na dit besluit. Na de toelichtingen is er gelegenheid om vragen te stellen aan de wethouder en het COA.

Wethouder Molengraaf geeft aan dat het college met dit voorstel uitvoering denkt te geven aan de startnotitie van mei 2022 en het amendement 'borging asielopvang Gorinchem' van 24 november 2022 over de kleinschalige opvang van 150 asielzoekers. In het amendement is vastgelegd dat de huidige opvang van asielzoekers in het Belastingkantoor tot uiterlijk 28 december 2024 verlengd kan worden en dat in deze periode gezocht moet worden naar een nieuwe kleinschalige opvanglocatie onder verantwoordelijkheid en financiering van het COA. Hoewel het college op grond van de Gemeentewet bevoegd is om daar een besluit over te nemen, is in de startnotitie en in het amendement vastgelegd dat de raad uiteindelijk een besluit neemt en daarom wordt dit voorstel voorgelegd. In de afgelopen periode heeft het college samen met het COA gezocht naar een nieuwe, duurzame locatie voor maximaal 150 asielzoekers. Meerdere locaties zijn onderzocht, uiteindelijk is één kansrijke locatie overgebleven aan de Buys Ballotstraat 9. Op 5 september heeft het COA een verzoek bij het college ingediend om deze locatie in te richten. Het college heeft positief gereageerd onder voorbehoud van instemming door de raad omdat hiermee op goede wijze uitvoering gegeven kan worden aan de opdracht die de raad gegeven heeft.

Mevrouw Scheper licht toe dat het COA de betreffende locatie heeft bekeken en geschikt heeft bevonden om daar voor tien jaar een kleinschalige opvang te realiseren. Belangrijk criterium hierbij is dat de locatie tijdig opgeleverd moet kunnen worden omdat het Belastingkantoor eind 2024 leeg moet zijn. Voor de nieuwe locatie moeten nog plannen gemaakt worden samen met de gemeente, inwoners en bedrijven.

Mevrouw De Groot informeert waarom voor maximaal tien jaar gekozen wordt. Zij is benieuwd welke andere locaties zijn onderzocht en vraagt of er naast te groot, te klein oppervlak of alleen geschikt voor koop nog redenen zijn waarom locaties zijn afgevallen of

niet voldeden aan de minimale eisen. Zij vraagt wat wordt verstaan onder maatschappelijke omstandigheden en is benieuwd of er op voorhand al naar voorzieningen is gekeken.

De heer Van der Meijden sluit zich aan bij de vragen van de PvdA als het gaat om de normen en eisen die worden gesteld aan de voorzieningen in de wijk en welke andere locaties in beeld zijn geweest maar zijn afgevallen. Hij vraagt of het college kan schetsen welke factoren de doorlooptijd en de haalbaarheid van de planologische procedures nog kunnen beïnvloeden. Hij informeert of er wijzigingen in de infrastructuur moeten plaatsvinden, met name als het gaat om verkeersveiligheid. Hij is benieuwd naar het maximale aantal asielzoekers dat in theorie op dit perceel opgevangen zou kunnen worden. Hij vraagt of er al middelen zijn gereserveerd voor de aankoop van het voormalige Belastingkantoor. Afsluitend vraagt hij welke effecten de Spreidingswet kan hebben, als deze wordt aangenomen door de Eerste Kamer, voor met name de financiën voor deze locatie.

De heer Krol begrijpt dat er is gecommuniceerd naar omwonenden en bedrijven. Een woonvoorziening van Syndion is één van de buren. Hij informeert of voor de bewoners van Syndion een andere aanpak om hen te betrekken noodzakelijk is. Hij vraagt wat de termijn van tien jaar betekent voor de wijze van bebouwen. Hij vraagt voorts wat de kleinschaligheid, die bewoners wellicht anders ervaren, betekent voor de inzet van formatie voor het COA. Afsluitend vraagt hij hoe de huidige bewoners van het Belastingkantoor meegenomen zijn in de ontwikkelingen.

Mevrouw Van Oversteeg is eveneens benieuwd naar de verkenning van de afgevallen locaties. De gekozen locatie is oorspronkelijk bedoeld als bedrijventerrein. Zij vraagt of gebleken is dat deze locatie daar voorlopig niet voor nodig is. Interne personeelskosten worden gedekt vanuit de beschikbare middelen. Zij vraagt of er capaciteit is gereserveerd waardoor de gemeente dit kan begeleiden.

De heer Schefferlie is benieuwd of er al iets bekend is over de samenstelling van de beoogde populatie zodat de omwonenden weten wat zij kunnen verwachten. Hij vraagt of er ook verdergaande vormen van inspraak en betrokkenheid zijn voor de omwonenden. Afsluitend vraagt hij of er een gestage afbouw verwacht mag worden in het Belastingkantoor of dat de bewoning daar blijft tot eind 2024.

Mevrouw Hamann vraagt hoe de kinderen naar school gaan (busje?).

Wethouder Molengraaf reageert dat gekozen is voor de duur van tien jaar omdat dit de maximale vrijstellingstermijn is waardoor het bestemmingsplan niet aangepast hoeft te worden. Na tien jaar levert het COA de kavel op en kan deze weer uitgegeven worden. Aangaande de andere locaties geeft zij aan dat via de griffie vertrouwelijk inzage gegeven kan worden in verband met eventuele zakelijke belangen.

De heer Klein informeert aangaande de maximale vrijstellingstermijn dat dit zou kunnen betekenen dat deze discussie over acht jaar opnieuw gevoerd moet worden en vraagt daarom of er al andere plannen in de maak zijn.

Wethouder Molengraaf antwoordt dat er nog geen andere plannen zijn. In een periode van tien jaar kan van alles gebeuren. Deze afspraak wordt nu met het COA gemaakt. De vraag vanuit de raad was gericht op een kleinschalige, duurzame opvang en daarom heeft het COA gekozen voor een businesscase op een kavel die over tien jaar weer vrijvalt. Wellicht dat er over acht jaar andere ideeën zijn.

De heer Klein heeft op dit moment geen suggesties hoe het anders zou kunnen.

Wethouder Molengraaf vervolgt haar beantwoording dat zodra het besluit genomen is bezwaar gemaakt kan worden tegen de ingebruikname van deze locatie.

De heer Biesheuvel vult aan dat de planologische procedure start na 2 november omdat er gebouwd moet worden waarvoor materialen geregeld moeten worden.

De heer Schefferlie vraagt of er een aanvraag voor de levering van energie gedaan moet worden.

De heer Biesheuvel antwoordt wanneer dat het geval is overlegd wordt welke alternatieven er mogelijk zijn om binnen de termijn van twee jaar te blijven.

Wethouder Molengraaf geeft aan met betrekking tot de infrastructuur dat een fietspad en een bushalte in de buurt zijn. Samen met het COA wordt een voetpad aangelegd.

De heer Biesheuvel aan dat het huidige fietspad ook wordt gebruikt als wandelpad en hondenuitlaatplaats. In het kader van de ontwikkeling van de wijk zou het sowieso goed zijn om te zorgen voor een goede en veilige voorziening. Daarnaast is het mogelijk om via het bedrijventerrein richting de stad te gaan. Eén van de bewoners heeft suggesties gedaan voor een voetpad en verbindingen naar de wijk. Dit soort zaken wordt in de komende periode opgehaald. Op 11 oktober wordt een informatieavond gehouden waar alle bewoners voor uitgenodigd zijn.

Mevrouw De Groot hoort fietspaden, maar vraagt zich af hoeveel vluchtelingen een fiets hebben.

De heer Usman moet dat antwoord schuldig blijven, maar over het algemeen hebben de meest bewoners van een AZC een fiets.

Wethouder Molengraaf antwoordt dat de capaciteit niet veel meer dan 150 personen bedraagt. Als de Spreidingswet doorgaat betekent dit voor Gorinchem 161 personen en die ruimte is er.

De heer Van der Meijden vraagt hoe dit aantal zich verhoudt tot het strikte maximum dat nu in het raadsvoorstel geformuleerd is.

Wethouder Molengraaf vervolgt dat toen het amendement werd aangenomen bekend was dat het om een hoger aantal zou gaan als de Spreidingswet aangenomen wordt. De Spreidingswet heeft lang op zich laten wachten en daarom is uitgegaan van het amendement. Het is nog niet bekend of Gorinchem wel of niet moet voldoen aan de Spreidingswet met daarnaast de vraag of dat op deze locatie moet zijn. Zij stelt voor om dit te bekijken als de wet een feit is. Desgevraagd geeft zij aan dat op deze locatie aan de Spreidingswet voldaan kan worden als er 11 mensen meer geplaatst worden, maar er kan ook gekozen worden voor maximaal 150. Financiële middelen voor de aankoop van het Belastingkantoor; bij de perspectiefnota is aangegeven dat hiervoor niets opgenomen is omdat de mogelijkheden van het Didam-arrest nog bestudeerd worden en eventueel een ontwikkeling in de wijk in gang wordt gezet als de locatie van Het Gilde vrijkomt.

De heer Van der Meijden informeert naar de voornemens van het COA voor het pand op het moment dat het pand al wel leeg staat maar nog niet door de gemeente aangekocht kan worden.

Mevrouw Scheper antwoordt dat er op dit moment nog geen beeld is. Er is nog geen noodscenario voor het geval de gemeente het pand niet koopt. Aan de bewoners en de bedrijven die aan het perceel grenzen zijn brieven overhandigd. Daarnaast zijn er brieven verspreid bij de locatie van Syndion. Zij gaat er vanuit dat Syndion het gesprek aangaat met deze kwetsbare inwoners, maar als daar behoefte aan is kan de gemeente een sessie voor de bewoners organiseren.

De heer Krol is blij met deze toezegging omdat men aangaf niet op de hoogte te zijn. Hij zou het waarderen als er vanuit de gemeente actief met Syndion geschakeld wordt om ook deze bewoners mee te nemen in de ontwikkeling.

De heer Biesheuvel reageert dat toen de brief daar persoonlijk werd aangeboden aangegeven is dat het wellicht mogelijk is om gezamenlijk activiteiten te ondernemen als de locatie eenmaal bewoond wordt. Dit wordt nader met de directie van Syndion besproken.

Wethouder Molengraaf antwoordt in de richting van het CDA dat er geen bedrijven zijn met plannen voor het betreffende perceel. Zij veronderstelt dat de beoogde populatie een mix zal zijn van gezinnen, alleenstaanden en alleenreizenden.

De heer Schefferlie informeert naar veiligelanders.

De heer Usman antwoordt dat veiligelanders niet zijn uitgesloten in de bestuursovereenkomst. Desgevraagd geeft hij aan dat mensen instromen vanuit Ter Apel. Hij heeft daar geen invloed op. Er wordt wel een maximum aantal gehanteerd afhankelijk van het aantal mensen op een locatie (3 tot 4 personen).

De heer Van der Meijden vraagt of dit betekent dat er geen doelgroepen zoals alleenstaande minderjarige vreemdelingen worden gehuisvest.

De heer Usman antwoordt dat er geen alleenstaande, minderjarige vluchtelingen komen.

Wethouder Molengraaf antwoordt aangaande de personele inzet dat dit wordt gedekt uit de beschikbare middelen. Wat betreft de verdergaande participatie wijst zij op de inloopavond die op 11 oktober wordt gehouden om goede ideeën van omwonenden en bedrijven op te halen. De afbouw van het Belastingkantoor; het aantal is inmiddels afgenomen. Hoe de kinderen straks naar school gaat wordt nog nader uitgewerkt.

De heer Usman geeft aan dat afbouw inhoudt dat er minder medewerkers zullen zijn, maar er moet wel aan de basisvoorwaarden voldaan worden (onderdak, veiligheid, begeleiding, participatie). 150 mensen is goed te doen, met minder wordt het moeilijk. De huidige bewoners van het Belastingkantoor zijn nu nog niet meegenomen in de verhuizing, maar hij heeft de hoop dat deze bewoners eind volgend jaar uitgestroomd zullen zijn naar een huis. De bewonersraad die wordt gestart zal input leveren. Het COA nodigt inwoners uit voor de klankbordgroep om ideeën op te halen en aan te geven welke verbeteringen er gezien worden om het voor iedereen leefbaar te houden.

Mevrouw De Groot heeft geen antwoord gekregen op haar vragen over maatschappelijke omstandigheden.

Mevrouw Scheper antwoordt dat bij een locatie gekeken wordt naar basisvoorzieningen (boodschappen, scholen, veilige route, et cetera).

Mevrouw De Groot informeert naar de normen en eisen die hieraan gesteld worden.

Mevrouw Scheper antwoordt dat bij de reisafstand wordt uitgegaan van fietsen. Het winkelcentrum is op vijf minuten loopafstand. Voor het naar school gaan wordt uitgegaan van op de fiets of op een andere manier. De bushalte is net om de hoek gelegen.

De heer Krol vraagt wat de inzet op maximaal tien jaar betekent voor de manier waarop gebouwd wordt.

Mevrouw Scheper antwoordt dat met flexibele units gewerkt wordt vanwege de snelheid en het leegmaken van de locatie over tien jaar. Flexibele units die 20 of 30 jaar meegaan maken het lastig om een businesscase rond te krijgen.

De heer Van der Meijden verzoekt om nadere schriftelijke beantwoording. Het college meent dat dit de meest geschikte locatie is en daarom zou hij graag inzicht willen in de gemaakte keuzes voor de voorzieningen per onderzochte locatie.

Wethouder Molengraaf reageert dat afstanden in een stad als Gorinchem geen wereld van verschil uitmaken. Je zou ook kunnen stellen dat deze locatie overgebleven is nadat de andere locaties om allerlei redenen zijn afgevallen. Het gaat om een heel scala van redenen die lastig te vergelijken zijn. Het gevraagde inzicht wordt geboden.

De heer Van Houwelingen informeert of de vrijwilligers meeverhuizen aangezien het over tien jaar gaat.

De heer Usman antwoordt dat hij dat graag zou zien, maar heeft hierover nog geen contact gehad.

De heer Damen is eveneens benieuwd naar de alternatieve locaties en informeert of hij als omwonende daar ook inzicht in kan krijgen.

Wethouder Molengraaf antwoordt dat raadsleden vertrouwelijk stukken mogen inzien omdat zij een eed of belofte hebben afgelegd bij hun aantreden. Vanwege de mogelijk bedrijfsgevoelige informatie kan dit niet aan derden bekend gemaakt worden.

De heer Schefferlie merkt op dat het bij de omwonenden van het Belastingkantoor niet alleen om asielzoekers ging, maar ook om het feit dat er bewoning was op korte afstand van hun woningen. De gemeente heeft nog geen middelen gereserveerd om het pand aan te kopen waardoor mensen wellicht opnieuw bezorgd raken over de toekomstige functie van het gebouw en eventuele bewoning. Hij informeert of het mogelijk is om de omwonenden gerust te stellen.

Wethouder Molengraaf antwoordt dat er een brief naar de omwonenden van het Belastingkantoor is gestuurd waarin aangegeven is dat men betrokken wordt bij de verdere passende ontwikkelingen in dit gebied (gebiedspaspoort).

De heer De Wit is wijkbewoner. Het is hem opgevallen dat na de eerste brief vrij veel mensen hebben aangegeven dat zij zich hier niet veilig bij voelen. Hij informeert wat er wordt gedaan aan de veiligheid van de wijkbewoners. De Griendweg is een donkere weg met hoge bomen waardoor fietsers minder goed zichtbaar zijn. Hij vraagt of de fietsbrug gesloopt kan worden zodat de enige route richting het asielzoekerscentrum via het bedrijventerrein loopt.

Wethouder Molengraaf antwoordt dat op het gebied van veiligheid wordt opgetrokken met het COA en de politie. Zij gaat graag in gesprek met omwonenden over zorgen die leven en suggesties om de veiligheid te verbeteren. De fietsbrug is met name ook aanwezig voor de hulpdiensten. Zij veronderstelt dat er qua verlichting maatregelen te treffen zijn. Zij roept op gebruik te maken van de inloopavond om ideeën naar voren te brengen.

De heer De Wit vervolgt dat er een paal op de fietsbrug staat waardoor hij denkt dat dit geen ontsluiting voor de hulpdiensten kan zijn. De bushalte is niet op één minuut loopafstand, maar vooraan bij de rotonde waar vaak fietsers worden overreden.

De voorzitter stelt voor om hier niet de discussie te voeren of de fietsbrug wel of niet geschikt is voor de hulpdiensten.

De heer Biesheuvel reageert dat de fietsbrug destijds een voorwaarde was voor de ontsluiting van het bedrijventerrein. De Griendweg krijgt nog een definitieve inrichting.

Stadsbeheer maakt binnenkort ontwerpen. Hij bespreekt de suggesties graag op de informatieavond.

De heer Schefferlie vraagt of er een kans is op planschadeclaims vanuit de omwonenden en als dat het geval is wie daarvoor verantwoordelijk is (de gemeente of het COA).

De heer Biesheuvel reageert dat er met het COA afspraken gemaakt worden. Het COA vraagt een omgevingsvergunning aan. Als er een planschade wordt toegekend wordt dit in de nieuwe bestuursovereenkomst met het COA vastgelegd. Desgevraagd geeft hij aan dat het risico voor het COA is, niet voor de gemeente.

De heer Van der Meijden merkt op dat op de huidige locatie geen sprake is van een hogere hoeveelheid incidenten, onveilige situaties, misdrijven en wantoestanden, maar juist sprake van een veilige situatie. Hij zou graag een bevestiging krijgen van de wethouder dat dit ook voor de toekomstige situatie geldt.

Wethouder Molengraaf kan dit bevestigen.

Sluiting

De voorzitter geeft aan dat de B&A sessie over dit onderwerp volgt op 12 oktober a.s.
Het raadsvoorstel is geagendeerd voor de raadsvergadering van 2 november a.s.
Hij heeft de volgende toezeggingen genoteerd: raadsleden kunnen vertrouwelijk (geheim) inzicht krijgen waarom uiteindelijk voor deze locatie is gekozen en de bewoners van Syndion worden betrokken bij de gesprekken.
Hij bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de bespreking.